

הוא ברא אדם בעולם, ונתן בו את שמו 'הו"ה'. ה' - נפש. ו' - רוח. ה' - נקראת נשמה. י' - נשמה לנשמה. וקראם י"ה - אב ואם. ו"ה - בן ובת.

הדגמא שברא רוח ונפש של קדשה, כף ברא רוח ונפש מצד השמאל. ובדגמא של אותו היין על שמריו, כף הוא הרוח והנפש השכלית על רוח ונפש הבהמית. ולמה נקראת בהמית? על שהיא מצד השמאל של סמא"ל ונחש, שהם זכר ונקבה. ועל כן אמר שלמה המלך בכתמו, (קהלת א) מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ.

והצד הטמאה לא נתן הקדוש ברוך הוא את שמו, שנאמר (ישעיה מב) אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים. אני - רמז כמו ויסרתי אתכם אף אני. ה' - רמז למדת הרחמים. לאחר לא אתן - רמז לאל אחר, שנאמר לא תשתחוה לאל אחר, שהוא בצד הטמאה.

פתח רבי ואמר, בסוד של יהוה. י' נקרא בדגמא, זה אלימלך. ה' נקרא בדגמא, זו נעמי. ולמה נקראת שמה נעמי? שנאמר ויהי נעם ה' אליהנו עלינו וגו'. ו"ה דגמא, זו רות ובעלה.

רות הפכה שמה לתור, שנאמר (בראשית טו) ותור וגוזל. (שיר ב) יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעני את קולך פי קולך ערב ומראיך נאוה. פתח ואמר, ומה זה ומעשה ידינו כוננה עלינו? זה המעשה שיעשה האדם. אם הם מעשים טובים - ישפן עליו הויה, ואם לא - יסתלק ממנו, שנאמר (משלי ט) חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בנדיה תהרסנו. חכמות

ה', נפש. ו', רוח. ה', נקראת נשמתא. י', נשמתא לנשמתא. וקראם, י"ה, אב ואם. ו"ה, בן ובת.

הדגמא דברא רוח ונפשא דקדישא, כף ברא רוח ונפשא מסטרא דשמאלא. ובדוגמא דהוא היין על שמריו, כף הוא הרוח והנפש השכלית, על רוח ונפש הבהמית. ולמה נקראת בהמית. שהוא מסטרא דשמאלא דסמא"ל ונחש, דאינון דכר ונוקבא. ועל דא אמר שלמה המלך בכתמה, (קהלת ג כא) מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ.

ולסטרא דמסאבו, לא נהיב קודשא בריך הוא שמא דיליה. שנאמר, (ישעיה מב ח) אני יי הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים. אני, רמז כמו (ויקרא כוכח) ויסרתי אתכם אף אני. ה', רמז למדת הרחמים. לאחר לא אתן, רמז לאל אחר, שנאמר (שמות לד יד) לא תשתחוה לאל אחר, דהוא בסטרא דמסאבא. פתח רבי ואמר, ברזא דיהוה. י' אקרי בדוגמא, דא אלימלך. ה' אתקרי בדוגמא, דא נעמי. ולמה נקראת שמה נעמי, שנאמר (תהלים צא יז) ויהי נעם ה' אליהנו עלינו וגו'. ו"ה דוגמא, דא רות ובעלה.

רות הפכה לשמה תור. שנאמר, (בראשית טו ט) ותור וגוזל. (שה"ש ב יד) יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעני את קולך פי קולך ערב ומראיך נאוה. פתח ואמר, ומה ומעשה ידינו כוננה עלינו. דא עובדא דיעבד בר נש. אי אינון עובדין טבין, ישפון עליה הויה. ואי לא, יסתלק מינה. שנאמר, (משלי יד א) חכמות נשים

נשים - זו הנשמה והנפש. ואולת
- זו נפש השמאלית שנקראת
ערפה.

פתח ואמר, מה זה שאמר (שיר ב)
הראיני את מראיך? כשנעשה
אדם מטפה בשלית אמו, כמו
שמתגדל (אחר ארבעים יום שנברא) -
מכניס בו הקדוש ברוך הוא מעט
מעט רוח ונפש, ונר נתן על ראשו
בלילה, שנאמר (איוב כט) בהלו נרו
עלי ראשי. ועמוד אור ביום,
שנאמר (שמות יד) ויסע עמוד הענן
וגו', (שם יג) ולילה בעמוד אש כו'
ללכת יומם ולילה. ונאמר (משלי ו)
כי נר מצוה ותורה אור.

ומלמדים אותו את כל התורה,
ומלמדים אותו את כל המצוות,
ואומרים לו: ראה, שזוהי דרך
עקלתון, שנקראת לילה. ובמקום
הזה יכניסו כל נפש של האיש,
שנאמר (איוב א) קטן וגדול שם הוא
ועבד חפשי מאדוניו.

ומראים לו בעמוד של אש,
שהוא על ראשו, כמה דבים
ונמרים ואניות ומלאכי חבלה
שיושבים שם. ושם הפלב. ועל
זה אמר דוד (תהלים כב) הצילה
מחרב נפשי מיד פלב יחידתי.
והמקום הזה הוא חשף, ומלאכי
החבלה קוראים אותם לילות.
ועל זה אמר מפחד בלילות.
לילות ממש נקראו.

ואומרים לו: אם תזכה למצוות,
כל מצוה ומצוה יעשו לך ממנה
מלאך טוב. ובזמן שתפנס למקום
הזה ותזכה למצוות, יאמרו: סלו
סלו פנו דרך הרימו מכשול מדרך
פלוגי זה, ולא ישלטו עליך (מלאכי
חבלה).

ובזו הדגמא ביום, יאמרו: אם
תזכה בתורה, כל אות ואות תהיה
מלאך, שיעזורך במקום הזה.

בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו. חכמות
נשים: דא נשמתא ונפשא. ואולת, נפשא
דשמאלא שנקראת ערפה.

פתח ואמר, מה הוא דאמר, (שה"ש א יד) הראיני
את מראיך. כד יתעביד בר נש מטיפה,
בשלייתא דאמיה, כמה דאתרבי, (ג"א כתר ארבעין
ימין דאתברי) אעיל ביה קודשא בריך הוא זעיר
זעיר רוחא ונפשא. ונר יהיבת על רישיה
בליליא. שנאמר, (איוב כט ג) בהלו נרו עלי ראשי.
ועמודא דנהורא ביממא, שנאמר (שמות יג כא)
ויסע עמוד הענן וגו', ולילה בעמוד אש וכו'
ללכת יומם ולילה. ונאמר, (משלי ו כג) כי נר מצוה
ותורה אור.

ואולפי ליה כל אורייתא. ואולפי ליה כל
פיקודי. וימרון ליה, חזי, ידין הוא
דרך עקלתון, דאיתקרי לילה. ובאתרא הדין
יעלון כל נפשתא דאינשא. שנאמר, (איוב ג ט)
קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדוניו.

ואחזיין ליה, בעמודא דאישתא, דהיא על
רישיה, כמה דופין ונמריין ואריין
ומלאכי חבלה דיתבין תמן. וכלבא תמן, ועל
דא אמר דוד, (תהלים כב כא) הצילה מחרב נפשי
מיד פלב יחידתי. ודין אתרא הוא חשף,
ומלאכי חבלה קרון להון לילות. ועל דא
אמר, (שה"ש ג ח) מפחד בלילות. לילות ממש
אקרון.

וימרון ליה, אם תזכה למצוות, כל מצוה
ומצוה, יעבדון לך מינה מלאך טוב.
ובעידן דתיעול באתרא הדין, ותזכה למצוות,
יימרון, (ישעיה נז יד) סלו סלו פנו דרך הרימו
מכשול מדרך פלוגי דא, ולא ישלטון עליך
(מלאכי חבלה).

ובדוגמא דא ביממא, יימרון, אם תזכה באורייתא, כל אות ואות יהיה

והתורה שנקראת דרך, תלך בדרך הזו, שלא ישלטו עליך. ועל כן אמר לנחותם הדרך. ואחר זה יראו לו גן העדן, וכל חלק וחלק שיש לצדיק בפני עצמו. ומשביעים אותו שיקים כל התורה.

ואחר כן יאמרו לו, (בראשית יב) ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו', (ס) ואעשה לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברם - זו הנשמה, שהיא אב לרוח ורם לגוף. לך לך מארץך - זה גן העדן. וממולדתך - זו בטן האם, של בשר ודם. ומבית - זו השכינה. אביך - זה הקדוש ברוך הוא. שאין אביו אלא הקדוש ברוך הוא, ואין אמו אלא כנסת ישראל. אל הארץ - זה העולם השפל. ונותנים לו שבע ברכות כמו שאמרנו לעיל, מואעשה וגו', עד כל משפחות האדמה וגו'.

אם האדם יזכה, ויהיה צדיק, ומכיר את שם הקדוש ברוך הוא - מה אומרים לו כשמסתלק מן העולם? (תהלים צא ה) לא תירא מפחד לילה וגו', (ס) על פנים ישאונך פן תגף באבן. מן האבן של דרך עקלתון. רגלך כו', עד פי ידע שמי.

ואם אדם לא יזכה לתורה ולמעשים טובים - כשיסתלק מן העולם, יפגס לדרך החשוכה שאמרנו, ומזדעזעים כל מי שישנו באותו המקום, ויאמרו: הזאת נעמי, שהלכה בדרך הזה מלאה כל טוב, מלאה מתורה! עמוד הענן שהאיר לה במקום הזה ללכת ביום, ועמוד האש להאיר לה ללכת במקום הזה בלילה, ועם בעלה, נשמה לנשמה!

היא משיבה ואומרת, (רות א) אל תקראנה לי נעמי, קראני לי מרה,

מלאך, דיעזרך באתרא הדין. ואורייתא דאקרי אורחא, יהך באורחא הדין, דלא ישלטון עליך. ועל דא אמר, (שמות יג כא) לנחותם הדרך. ובתר דין יחזון ליה גינתא דעדן, וכל חלק וחלק שיש לצדיק בפני עצמו. ומשביעין ליה שיקיים כל התורה.

ובתר כן יימרון ליה, (בראשית יב א) ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' ואעשה לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברם, דא נשמתא, דהיא אב לרוח, ורם לגוף. לך לך מארץך, דא גנתא דעדן. וממולדתך, דא בטן דאימא, של בשר ודם. ומבית, דא שכונתא. אביך, דא קודשא בריך הוא. שאין (דף צב ע"ב) אביו, אלא הקדוש ברוך הוא. ואין אמו, אלא כנסת ישראל. אל הארץ, זה העולם השפל. ויהבו ליה שבע ברכאן דאמירן לעיל, מואעשה וגו' עד כל משפחות האדמה וגו'.

אם בר נש יזכה, ויהיה צדיק, והוא ידע שמה דהקדוש ברוך הוא, מה יימרון ליה פד אסתלק מעלמא. (תהלים צא ה) לא תירא מפחד לילה וגו', על פנים ישאונך פן תגוף באבן. מן האבן של דרך עקלתון, רגלך וכו' עד פי ידע שמי.

ואם בר נש לא יזכה באורייתא, ולעובדין טבן, פד יסתלק מעלמא, יעול באורחא חשוכא דאמרנא, ואזדעזעו כל מאן דאית בהווא אתר, ויימרון הזאת נעמי, דאזלת באתרא הדין מלייא כל טובא, מלייא מאורייתא. עמוד הענן דנהר לה באתרא הדין למיהך ביממא. ועמודא דאישתא לאנהרא לה למיזל באתרא הדין בליליא. ועם בעלה נשמתא לנשמתא.

אתיבא איהי ואמרה, אל תקראנה לי נעמי